

Wieści ze świata

Afrykańskie obszary trawiaste dla ludzi i dzikiej przyrody

Suche i półsuche ekosystemy trawiaste Afryki pełnią znaczące usługi ekosystemowe mające znaczenie dla przetrwania mega fauny i sekwestracji ogromnych ilości węgla. Ponadto stanowią podstawę utrzymania dla 268 mln ludzi zajmujących się pasterstwem, tworzących 10-44% PKB dla państw Afryki. Jednak wraz z rozrastaniem się populacji ludzi i ich zwierząt, w miarę jak obszary trawiaste szatkowane są ogrodzeniami, prywatyzacją nieruchomości, projektami rozwojowymi i przemysłem wydobywczym, a polityka rządów zachęca do odchodzenia od pasterskich środków utrzymania, zarówno pasterze, jak i obszary trawiaste, stają przed nowymi wyzwaniami. Pasterze często ponoszą odpowiedzialność za zanikanie użytków zielonych. Przyrodnicy i rolnicy oskarżają ich o posiadanie zbyt wielu zwierząt gospodarskich, które przy nadmiernym wypasie deprecjują wrażliwą roślinność i wypierają dzikie zwierzęta.

Susanne Vetter, profesor nadzwyczajny ekologii roślin na Uniwersytecie Rodezji w RPA, widzi to jednak inaczej. Afrykańskie pasterstwo od dawna postrzegane jest jako nieefektywne i destrukcyjne. Narracje o „tragedii wspólnego pastwiska” i „kompleksie bydła” doprowadziły do powszechnego założenia, że pasterze dążą do gromadzenia żywego inwentarza dla indywidualnych korzyści na wspólnym zasobie, który nieuchronnie staje się nadużywany.

Vetter zauważa, że ludzie często źle rozumieją ukrytą produktywność muraw i ich użyteczność dla społeczności lokalnych. Przejawia się to w nieodpowiednich ekologicznie strategiach rozwoju, które zagrażają zarówno użytkom zielonym, jak i pasterskim środkom utrzymania, np. poprzez próby przekształcania biomów trawiastych w działki rolne lub lasy.

Pasterstwo ekstensywne odpowiednio zarządzane nie tylko pozwala dzielić tereny trawiaste z dużymi dzikimi ssakami umożliwiając im przetrwanie, ale także zatrzymać węgiel glebowy. Sadzenie drzew tam, gdzie historycznie nie występowały, szczególnie gatunków obcych i chłonących dużo wody jest równie szkodliwe dla zatrzymania węgla glebowego i wody oraz dla dzikich zwierząt, jak orka pod intensywnie uprawiane pola.

Afrykańskie kultury pasterskie dzięki silnym więziom z przyrodą przy właściwym podejściu władz i przyrodników mogą stać się kluczowe dla ochrony różnorodności biologicznej oraz ochrony klimatu na naturalnych terenach trawiastych Afryki.

(Mongabay.com)

Ograniczać, ustalać priorytety, przywracać - czyli jak konsumować i produkować energię przyjazną klimatowi i środowisku

Organizacja EuroNatur opublikowała raport „Przeciwdziałanie kryzysowi ekologicznemu i klimatycznemu w Unii Europejskiej” na temat określenia nowej wizji zużycia energii, źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej w UE.

Raport przedstawia w jaki sposób UE może stawić czoła kryzysowi ekologicznemu i klimatycznemu, ograniczając produkcję biomasy leśnej i nowej energii wodnej oraz traktując priorytetowo energię słoneczną, wiatrową i geotermalną. Będzie to również oznaczać inwestowanie w efektywność

energetyczną w budynkach i rozwój inteligentnych zielonych sieci, a tym samym zmniejszenie obecnego zużycia energii.

Zaproponowane podejście organizacji obejmuje: określenie potencjalnego wkładu różnych źródeł energii odnawialnej w koszyku energetycznym i ocenę, czy dany ekosystem ma zdolność do utrzymania produkcji energii ze źródeł odnawialnych, w tym skumulowane skutki innych działań człowieka; mapowanie w celu zidentyfikowania znanych potencjalnie wrażliwych lokalizacji elektrowni, które nie są uważane za mające negatywny wpływ na dziką przyrodę oraz tych, które są zgodne z priorytetami ochrony różnorodności biologicznej; podejmowanie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla wszystkich planów dotyczących energii odnawialnej i infrastruktury sieciowej, zarówno dla indywidualnych źródeł energii, jak i planów łączonych w celu określenia ich stosowności; przywracanie i zwiększanie odporności ekosystemów oraz ścisłą ochronę naturalnych pochłaniaczy CO₂ – lasów pierwotnych i lasów starych, mokradeł, torfowisk, traw morskich i lasów wodorostów.

Kryzys ekologiczny i klimatyczny zagrażają zdrowiu planety, ludzkim środkom utrzymania i bioróżnorodności. Działania na rzecz klimatu muszą współpracować z naturą poprzez stopniowe wycofywanie paliw kopalnych i energii jądrowej, przy czym priorytetem są źródła odnawialne, które mogą minimalizować wpływ na przyrodę i uwzględniać zdolności ekologiczne przyrody.

(EuroNatur)

Zwycięstwo Prawa dla Natury w Ekwadorze

Trybunał Konstytucyjny Ekwadoru wyegzekwował krajowe przepisy konstytucyjne „Prawa dla Natury” ustanowione w 2008 r., w celu wstrzymania koncesji na wydobycie surowców wydanej na obszarze chronionego lasu Los Cedros.

ENAMI EP, ekwadorska państwowa firma wydobywcza posiadała prawa do wydobycia, które zostały przyznane na dwóch trzecich obszaru chronionego. Dzięki orzeczeniu wynikającemu z pozwu pierwotnie wniesionego przez zdecentralizowany autonomiczny rząd Cotacachi niedaleko Los Cedros, pozwolenia muszą zostać anulowane.

Dotychczas w Ekwadorze firmy argumentowały, że ich działalność automatycznie respektuje „Prawa dla Natury”, bo przestrzegają obowiązujące przepisy rządowe. Wspomniana wyżej firma w komunikacie prasowym poinformowała, że uzyskała wszystkie wymagane pozwolenia, przeprowadziła konsultacje z lokalnymi społecznościami i nie wystąpiła szkoda w środowisku.

Sąd odrzucił jednak istniejące regulacje środowiskowe jako niewystarczające dla ochrony Praw dla Natury. „Musimy wyjść poza obecny paradygmat prawa ochrony środowiska, który opiera się na zerwanych powiązaniach z naturą i zadbać, aby aktywizm na rzecz Praw dla Natury nadal naciskał na zmiany istniejącego prawa w celu zaspokojenia prawdziwych potrzeb natury i ludzi – powiedział Tish O'Dell z Community Environmental Legal Defense Fund.

(Community Environmental Legal Defense Fund)

Węglowy offset to oszustwo?

Koalicja ponad 170 organizacji ekologicznych i praw człowieka z całego świata wydała wspólne oświadczenie, w którym sprzeciwia się programom węglowego offsetu dostrzegając w nich fałszywe rozwiązanie, które nie pomoże w kryzysie klimatycznym.

Argumentują, że tego typu kompensacja emisji CO₂ daje najgorszym zanieczyszczającym firmom na świecie darmową przepustkę do dalszego zanieczyszczania i wycisku.

Przykładowo w ramach offsetu firma naftowa zamiast ograniczyć wydobycie z morskich odwiertów będzie je intensyfikować kompensując je finansowaniem służb ratowniczych i sprzętu do wychwytywania rozlanej ropy. Wiele firm swoje emisje z paliw zamierza kompensować sekwestracją węgla w niestabilnych i nietrwałych zbiornikach węgla, jak np. gleby i lasy. Polityka offsetu sprzyja także neokolonializmowi w krajach Globalnego Południa, ponieważ ziemie rdzennych mieszkańców stają się celem deweloperów w ramach projektów leśnej kompensacji brudnej produkcji przemysłowej. Do tego offsety podważają zrównoważone rolnictwo i zwiększają konsolidację rolnictwa towarowego, umacniają farmy przemysłowe i monokultury kosztem drobnych rolników.

Rynki handlu emisjami stwarzają także warunki do oszustw i spekulacji, stawiając na pierwszym miejscu handlowców i spekulantów poszukujących zysku kosztem sprawiedliwości gospodarczej i klimatycznej.

Według tych organizacji wyjście z kryzysu klimatycznego powinno prowadzić do zatrzymania paliw kopalnych w ziemi, zamiast stosowania wątpliwych rozwiązań, które szkodzą społecznościom i klimatowi, a służą wyłącznie zyskom korporacji.

(My Green Pod)

Opracowanie: Tomasz Nakonieczny